

Orbán rozdáva červené karty

Goran Andrijanić

22. júla 2021 ✚ *Politika*

Zdroj: Flickr

Maďarský premiér Viktor Orbán svoje verejné vystúpenia vždy starostlivo plánuje. Jeho prejavy, zamerané na súčasné politické otázky, majú často hlbší rozmer. Predkladá úvahy o problémoch, ktoré v súčasnosti trápia jeho vlasť, Európu, Úniu, ale aj celý svet. Poukazuje na problémy a potom navrhuje konkrétne riešenia. Inými slovami, predkladá svoju politickú víziu.

O dôležitosti Orbánových myšlienok svedčí aj skutočnosť, že jeho prejavy pravidelne vyvolávajú búrlivé diskusie. Dobré si pamätáme na prejav z roku 2014. Po volebnom víťazstve v Maďarsku v prejave pre študentov uviedol, že moderný svet sa blíži ku koncu éry liberálnej demokracie, ktorá je vo veľkej kríze. Uviedol, že Maďarsko vníma ako krajinu hľadajúcu nové riešenia a maďarský systém ako politické spoločenstvo založené na systéme demokracie, ktorý nie je úplne liberálny, ale rešpektuje niektoré princípy liberálnej demokracie (napríklad ľudské práva). Podľa jeho vízie Maďarsko má byť „*krajinou práce rešpektujúcou kresťanstvo, slobodu a ľudské práva*“.

Stredoeurópske spoločenstvo osudov

V posledných týždňoch mal Orbán dve verejné vystúpenia, v ktorých sa opäť zaoberal civilizačnými problémami sveta. Prvým z nich bol rozsiahly rozhovor, ktorý poskytol pre chorvátsky katolícky týždenník *Glas Koncila*. Druhým bol prejav v Budapešti k 30. výročiu odchodu sovietskych vojsk z Maďarska.

Orbán v rozhovore pre *Glas Koncila* uviedol, že kľúčovou výzvou pre kresťanov pôsobiacich v demokratických podmienkach je **zabezpečiť politickú väčšinu pre pravdu, ktorú bránia**.

„Politika prebieha súčasne na troch úrovniach. Prvá úroveň je praktická: týka sa otázok súvisiacich s mocou. Druhú úroveň by som nazval víziou, pretože **víziu musia mať všetky národné spoločenstvá**: čo bude s Maďarskom o päť, desať, dvadsať rokov? Ale za všetkým je širšia dimenzia, svet transcendencie. Žijeme taktiež v tejto dimenzii a je to súčasť života. V maďarskom politickom myslení sa to nazýva **problém väčšiny a pravdy**. Dalo by sa to povedať takto: ak má niekto väčšinu, ale s touto väčšinou sa neusiluje o pravdu, čo má z nej? Je to iba profanácia. Na druhej strane, ak niekto obhajuje pravdu, ale nedokáže získať väčšinu,

ako bude konať v záujme tejto pravdy?“

Ako povedal, dnes „už nemáme Bohom pomazaných kráľov, musíme existovať v demokracii spájajúcej väčšinu s pravdou“.

„Nie je to ľahké, ale nie je to nemožné. Politika kresťanskej demokracie má svoje záväzky voči kresťanskej kultúre. Kresťanstvo v prvom rade stvorilo slobodného človeka. Preto musíme chrániť ľudskú dôstojnosť. Potom kresťanstvo stvorilo kresťanskú rodinu. Musíme chrániť pojem kresťanskej rodiny. Kresťanstvo v tejto časti sveta navyše stvorilo národy. Keby sme my, Maďari, tisíc rokov nenasledovali kresťanstvo, zanikli by sme. Musíme teda chrániť aj národ. Našou úlohou nie je chrániť teologické princípy, to je poslanie Cirkvi, ale veľké kresťanské výdobytky civilizácie. Nesmieme však zabúdať na Božiu autoritu, pretože spoločné kroky nemožno dosiahnuť iba politickými prostriedkami, ale možno ich dosiahnuť aj duchovne. V skutočnosti úlohou Cirkvi je vytvorenie rámca jednotnej akcie. Z tohto dôvodu nikdy nebudeme akceptovať odluku Cirkvi od štátu tak, ako je interpretovaná na Západe.“

V rozhovore s Chorvátmi premiér Orbán zopakoval svoju tézu o potrebe užšej spolupráce medzi národmi strednej Európy, ktoré spája história a kultúra.

„Mali by sme sa chrániť s ohľadom na národné záujmy, ale musíme konečne pochopiť, že stredná Európa je spoločenstvom osudov a sme na seba odkázaní. Som si istý, že ak spojíme svoje sily vo všetkých politických oblastiach, dokonca aj v Únii, môžeme oveľa efektívnejšie realizovať naše záujmy. Ak to zvládneme, vtedy ukážeme spoločnú stredoeurópsku silu.“

Pripomenul tiež, že západné sily nesúhlasia s takouto spoluprácou v strednej Európe, a uviedol pre to dva dôvody.

„Prvý je dôvod ideologický: ľudia na Západe sa rozhodli žiť v postnárodnom a postkresťanskom svete. My to rešpektujeme. Ale oni chcú ešte viac. Chcú, aby sme aj my takto žili. Z tohto dôvodu, ak sa v regionálnej spolupráci, ktorá zahŕňa ochranu národných kresťanských kultúr, objaví nejaká duchovnosť, okamžite nasledujú ideologické útoky. Toto je ľavicovo-liberálny útok pochádzajúci z Bruselu, spojený s americkými liberálnymi a ekonomickými silami. Takže im nezáleží na tom, aby sme boli slobodní, chcú našu slobodu za podmienok, ktoré oni určia. Z tohto dôvodu sa stavajú proti stredoeurópskej spolupráci a neakceptujú ju, majú na ňu negatívny názor, ako je tomu v prípade poľsko-maďarskej spolupráce.

A druhý dôvod? Ide o os Nemecko-Francúzsko. EÚ je organizovaná takým spôsobom, že máme členské štáty, ktoré sú formálne rovnoprávne, ale samozrejme dôležitá je aj veľkosť. Dva veľké štáty tvoria os a chcú presadzovať predovšetkým svoju vlastnú vôľu. My musíme byť silnejší, aby sme mohli presadzovať naše záujmy. Objem obchodu krajín V4 s Nemeckom je už teraz vyšší než Francúzsko a trikrát vyšší než Taliansko! Náš politický vplyv v Bruseli ešte nie je úmerný našej hospodárskej sile. My, Stredoeurópania, chceme zachovať národné štáty, pretože „už nemáme Bohom pomazaných kráľov a musíme existovať v demokracii spájajúcej väčšinu s pravdou,“ a demokraciu možno dosiahnuť iba týmto spôsobom. Na druhej strane západná Európa chce mať impérium so sídlom v Bruseli. V skutočnosti ide o kľúčovú odlišnosť oproti našej vízii Európy.“

Impérium

Orbán vo svojom prejave v Budapešti zopakoval túto tézu a zdôraznil, že niektoré krajiny chcú z Bruselu urobiť hlavné mesto zjednotenej Únie.

„Namiesto Európy národov sa v Bruseli buduje európsky superštát, na ktorý nikto nedal súhlas. Budovanie impéria nevyhnutne vedie k deficitu demokracie. My, ktorí stojíme na národnej pôde, stojíme v opozícii voči budovateľom impéria, ktorí sú v skutočnosti nepriateľmi demokracie. V Bruseli dnes vládnu tí, ktorí integráciu nevidia iba ako nástroj, ale ako cieľ sám o sebe. Ich cieľom je potlačiť všetky národné záujmy a tradičné hodnoty, čomu napomáhajú inštitúcie EÚ. Snažia sa podkopať prirodzené spoločenstvá, ktoré tvoria základ našej kultúry. Na muške je národ, regióny, cirkvi i rodiny.“

Európska komisia sa podľa Orbána stala politickým orgánom, ktorý chce rozhodovať o stave právneho štátu v členských štátoch.

„Jej úsudky o právnom štáte sa však nezakladajú na faktoch alebo dokumentoch, ale sú vytvárané pseudoobčianskymi organizáciami. Takmer bez výnimky sú súčasťou siete Georgea Sorosa zameranej proti vládam krajín, ktoré sa im nepáčia. Ide o zneužitie moci, ktorú členské štáty zverili Európskej komisii.“

Bez „čoraz užšieho zväzku“

Orbán navrhol konkrétne opatrenia, ktoré majú zabrániť tomu, aby sa Únia zmenila na impérium. Jedným z nich je vypustenie zo zmlúv Únie formulácie o vytváraní „čoraz užšieho zväzku“ medzi národmi Európy. Ďalším je zmena spôsobu fungovania Európskeho parlamentu. Podľa Orbána treba výrazne zvýšiť úlohu národných parlamentov, ktoré by mali vysielat' svojich členov do Európskeho parlamentu podľa vzoru Parlamentného zhromaždenia Európskej rady. Národné parlamenty by navyše mali mať právo pozastaviť legislatívne procesy EÚ, ak sa domnievajú, že tieto porušujú národné právomoci.

„Treba zaviesť procedúru červenej karty. Nasledujúce desaťročie bude obdobím nebezpečných výziev. V tomto období treba byť úspešný. Podmienkou úspechu je obnova európskej demokracie. V záujme ochrany národnej a ústavnej identity členských štátov by sa preto mala zriadiť nová inštitúcia, ktorú by tvorili ústavné súdy členských štátov,“ povedal Viktor Orbán.

Niet pochyb o tom, že jeho tézy vyvolajú ďalšie búrlivé diskusie.

© Všetky práva vyhradené. Článok bol prebraný z týždenníka wPolityce.pl.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/orban-rozdava-cervene-karty/>